

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
заступник директора з
науково-педагогічної
та навчально-методичної роботи
Т.М. Марченко
« 29 » серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ
СУЧАСНОГО ПСИХОЛОГА»

Освітньо-кваліфікаційний рівень	другий (магістерський)
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Додаткова спеціальність:	053 Психологія
Освітні програми	Середня освіта (Українська мова і література). Психологія

Дніпро – 2024 рік

Програма навчальної дисципліни «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» укладена згідно зі Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня освіти (Наказ МОН від 24.04.2019 р. № 564); професійним стандартом «Практичний психолог закладу освіти» (Наказ МРЕТСГ від 24.11.2020 р. № 2425), вимогами освітньо-професійних програм та навчальних планів підготовки здобувачів за спеціальністю 053 Психологія денної форми навчання.

Освітня компонента «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» належить до циклу обов'язкових дисциплін. Мова навчання – українська.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Борозенцева Т.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології
Дроздова Д.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології

Робоча навчальна програма дисципліни затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від 29.08.2024

Завідувач кафедри

Борозенцева Т.В.

Схвалено Науково-методичною радою Горлівського інституту іноземних мов
Протокол № 1 від « 29 » серпня 2024 р.

Голова

проф. Т.М. Марченко

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	6
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни	9
5. Зміст навчальної дисципліни	10
5.1. Теми лекцій	10
5.2. Теми практичних занять	10
6. Самостійна робота	10
7. Індивідуальні завдання	11
8. Методи навчання	11
9. Методи контролю	12
10. Розподіл балів, які отримують здобувачі	12
11. Навчально-методичне забезпечення	14
12. Рекомендована література	15

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма навчальної дисципліни «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» укладена згідно зі Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня освіти (Наказ МОН від 24.04.2019 р. № 564); професійним стандартом «Практичний психолог закладу освіти» (Наказ МРЕТСТГ від 24.11.2020 р. № 2425), вимогами освітньо-професійних програм та навчальних планів підготовки здобувачів за спеціальністю 053 Психологія денної форми навчання.

Предметом вивчення «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» є чинники, сутність та етапи професійного становлення, основні складові професійного самовдосконалення практичних психологів.

Курс «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» має велике значення у справі формування готовності майбутніх фахівців до професійного зростання як у системі вищої школи так і на шляху професійного становлення.

Вивчення курсу «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» завершується заліком.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни реалізуються у таких навчальних курсах, як «Методика та етика сучасних наукових досліджень: мовознавство, літературознавство, психологія», «Сучасні теорії та практики психологічного консультування», «Методика та організація соціально-психологічних та громадських тренінгів», «Особистість у кризових умовах: психотехнології особистісних змін»,

Програма навчальної дисципліни «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» складається з одного залікового модулю: «Теоретико-методологічні основи професійного самовдосконалення».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань <u>05.Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова (загальна підготовка)	
	Спеціальність <u>053 Психологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність: <u>053 Психологія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин: 90		3-й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год самостійної роботи здобувача – 11 год	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	6 год.	-
		Практичні	
		18 год.	-
		Семінарські	
		-	-
		Самостійна робота	
		66 год.	-
		Індивідуальні завдання: - год.	
Вид контролю: залік			

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» є формування готовності майбутніх психологів до неперервного професійного зростання для досягнення вершин особистісного та професійного розвитку.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» є:

- розширення й поглиблення знань у сфері професійного самовдосконалення сучасного психолога;
- вироблення необхідних умінь професійного самовиховання, самоосвіти та самоорганізації майбутніх психологів під час навчання у вищих навчальних закладах;
- стимулювання до особистісного та професійного самовдосконалення;
- створення здобувачами індивідуальної стратегії професійного самовдосконалення та зростання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі ступеня вищої освіти «магістр» повинні:

знати:

- теоретичні основи складових професійного самовдосконалення,
- сутність базових категорій дисципліни;
- методи і прийоми професійного зростання;

вміти:

- застосовувати методи та прийоми самовиховання;
- розрізняти та використовувати техніки самоосвіти та самоорганізації під час навчання у вищих навчальних закладах;
- виявляти кризи професійного становлення та вміло їх долати;
- використовувати метод супервізії для професійного вдосконалення;
- формувати власний професійний імідж;

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей і програмних результатів** навчання відповідно до освітньої програми, а саме:

інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і проблеми в галузях середньої освіти та психології, що передбачає застосування концептуальних галузевих знань, здійснення інновацій та/або проведення досліджень і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності:

- здатність виявляти професійні проблеми, знаходити рішення і брати відповідальність за їх реалізацію.

- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання в практичних ситуаціях, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність застосовувати м'які навички (soft skills) у професійній діяльності.

Спеціальні компетентності:

- Здатність самостійно опанувати нові знання за спеціальністю, оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності;
- Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

програмні результати навчання:

- Здійснювати самостійний пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації та професійно важливих знань із різних джерел;
- Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення
- Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності
- Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс має велике значення у формуванні професійних компетентностей та світогляду майбутнього магістра психології. Отримані знання та сформовані навички й уміння сприятимуть професійному розвитку фахівця в сучасних швидкоплинних умовах.

Навчальний матеріал курсу «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» організовано за спіральним принципом, що поєднує послідовність і циклічність вивчення.

Вивчення курсу «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» завершується заліком.

Заліковий модуль № 1. «Теоретико-методологічні основи професійного самовдосконалення»

Змістовий модуль № 1. «Підходи до професійного самовдосконалення сучасного психолога»

Тема 1. Сучасні наукові уявлення про професійне самовдосконалення. Сучасні вимоги до фахівця-психолога з урахуванням глобальних цивілізаційних тенденцій. Чинники зростання попиту на практичних психологів у воєнні і післявоєнні часи у нашій країні. Професійні характеристики сучасного психолога. Системне мислення як важлива складова професійних якостей успішного фахівця. Застосування системного підходу у професійному саморозвитку.

Зміст поняття «самовдосконалення». Феномен самовдосконалення особистості у науковій літературі. Філософські, психологічні та педагогічні аспекти вивчення феномена самовдосконалення. Структура готовності майбутніх психологів до професійного самовдосконалення.

Тема 2. Складові та чинники професійного становлення. Сутність та етапи професійного становлення. Професійне становлення психолога-дослідника. Професійне становлення психолога практика. Критерії та показники готовності до професійного самовдосконалення. Методи діагностики готовності до особистісного та професійного самовдосконалення майбутніх психологів.

Поняття «професіоналізм». Ознаки компетентності психолога. Професійна майстерність. Формування готовності до професійного самовдосконалення в педагогічній теорії та практиці. Педагогічні умови, форми та методи формування готовності майбутніх психологів до професійного самовдосконалення під час навчання у ВНЗ.

Особливості психологічної освіти в інших країнах (зокрема Німеччина, Латвія, Естонія). Алгоритми і засоби професійного самовдосконалення та професійного зростання психолога (європейський досвід).

Тема 3. Кризи професійного становлення та методи їх подолання.

Чинники та фази кризи професійного становлення. Психологічні особливості криз професійного становлення та способи їх подолання. Питання сенсу життя у професійному самовизначенні.

Поняття та види професійних деструкцій. Основні прояви професійного та емоційного вигорання. Профілактичні заходи щодо попередження професійного вигорання. Сучасні методи і прийоми в роботі з професійними викривленнями.

Особливості роботи практичного психолога з постраждалими від воєнних подій в країні. Чинники ненормативних криз про роботі в зоні зіткнення.

Види програм реабілітації фахівцям допомагаючих професій. Методи самокорекції емоційного стану.

Тема 4. Самовиховання, самоосвіта та самоорганізація психологів в процесі навчальної діяльності. Зміст поняття «самовиховання». Сутність, зміст, особливості, етапи і чинники самовиховання. Завдання професійного самовиховання психологів. Складові процесу професійного самовиховання. Методи, засоби і техніки самовиховання психологів. Самовиховання на різних вікових періодах та етапах професіогенезу психологів. Визначення самоосвіти

як категорії. Індивідуальні та колективні форми професійної самоосвіти психолога. Новітні засоби самоосвіти психолога. Основні компоненти готовності до самоосвіти психолога. Методи самоосвіти психолога.

Підходи до організації системного навчання. Сучасні технології підвищення професійної кваліфікацій на прикладі роботи із травматичним досвідом воєнних подій.

Зміст поняття «самоорганізація». Методи розвитку здатності до професійної самоорганізації психологів. Інноваційні заходи спрямовані на забезпечення ефективності процесу самоорганізації. Самоменеджмент як провідний механізм самовдосконалення психолога

Тема 5. Супервізія в системі професійного самовдосконалення психологів. Механізми професійної підтримки. Супервізія як напрям психологічної допомоги практикуючим психологам. Цілі, задачі, функції супервізії. Форми супервізії. Інтервізія. Балінтовські групи.

Особливості технології супервізії, інтервізії в межах різних психологічних шкіл (психоаналіз, КПТ, позитивна психотерапія та ін.) у вітчизняній практиці та в інших країнах (переваги, відмінності).

Тема 6. Формування професійного іміджу майбутніх психологів. Зміст поняття «імідж». Імідж як показник професійного зростання психолога. Показники іміджу психолога. Засоби формування професійного іміджу майбутніх психологів у процесі професійної підготовки.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	пр	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Заліковий модуль № 1. «Теоретико-методологічні основи професійного самовдосконалення»												
Змістовий модуль № 1. «Підходи до професійного самовдосконалення сучасного психолога»												
Тема 1. Сучасні наукові уявлення про професійне самовдосконалення.	16	2		4		10						
Тема 2. Складові та чинники професійного становлення.	12			2		10						
Тема 3. Кризи професійного становлення та методи їх подолання	24	2		6		16						
Тема 4. Самовиховання, самоосвіта та самоорганізація	12			2		10						

психологів в процесі навчальної діяльності.												
Тема 5. Супервізія в системі професійного самовдосконалення психологів.	14	2		2		10						
Тема 6. Формування професійного іміджу майбутніх психологів.	12			2		10						
Разом годин	90	6		18		66						

5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Феномен «професійне самовдосконалення» у координатах міждисциплінарного дослідження	2
2	Кризи професійного становлення та методи їх подолання.	2
3	Супервізія в системі професійного самовдосконалення психологів.	2
	Разом:	6

5.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кол-во годин
1.	Самовдосконалення як чинник професійного розвитку особистості	2
2.	Діагностика готовності майбутніх психологів до професійного самовдосконалення	2
3.	Особливості формування готовності майбутніх психологів до професійного самовдосконалення	2
4.	Особистісно-професійне самовиховання психолога	2
5.	Самоосвіта майбутніх психологів у процесі навчання у ВНЗ	2
6.	Техніки самовідновлення психолога в кризових умовах праці.	4
7.	Супервізія в системі професійного самовдосконалення практичного психолога	2
8.	Формування професійного іміджу майбутніх психологів у процесі професійної підготовки	2
	Разом:	18

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття самовдосконалення особистості як психолого-педагогічна проблема	4
2	Компоненти готовності до професійного самовдосконалення майбутніх психологів	4
3	Зв'язок самоактуалізації і творчості у процесі професійного самовдосконалення	4
4	Сутність та структура готовності майбутніх психологів до професійного самовдосконалення	4
5	Самоменеджмент в процесі професійного становлення	6
6	Співвідношення між поняттями “освіта”, “самоосвіта”, “самостійна робота”	6
7	Формування професійного іміджу майбутніх психологів у процесі професійної підготовки	6
8	Розкрийте процес мотивації у професійному самовдосконаленні психолога	6
9	Охарактеризуйте засоби професійного самовдосконалення психолога	6
10	Розкрийте основні кризи професійного становлення психолога.	10
11	Особливості проявів професійного вигорання	10
	Разом:	66

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тематика рефератів

Здобувачу надається право вибору теми реферату з числа запропонованих викладачем. Однак автор може запропонувати свою тему, яку необхідно попередньо обговорити з викладачем.

1. Роль самовиховання в процесі становлення та розвитку особистості.
3. Професійне самовиховання та його роль у професійному зростанні психолога.
4. Самопізнання як передумова самовиховання.
5. Технології професійного самовиховання психологів-практиків.
6. Формування особистості шляхом самопізнання.
7. Самовиховання як фактор розвитку особистості.
8. Самоменеджмент і його роль у досягненні професійних цілей.
9. Емоції та їх роль в розвитку самоменеджменту.
10. Ключові навички ефективного самоменеджменту.
11. Самоменеджмент та його роль у професійному зростанні.
12. Роль професійного самопізнання у процесі розвитку особистості.
13. Шляхи самопізнання та саморозвитку.
14. Рефлексія як механізм професійного розвитку особистості психолога.
15. Особистісно орієнтовані стратегії самопізнання та самовиховання.

16. Самореалізація особистості як складова процесу самоорганізації.
17. Роль когнітивних технік у процесі самореалізації особистості. Саморозвиток та життєвий шлях особистості.
18. Самоосвіта як умова успішної самореалізації психолога.
19. Психологічні проблеми самореалізації особистості.
20. Сутність та зміст процесу самореалізації особистості.
21. Психолого-педагогічні технології саморозвитку та самореалізації

8 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Зміст робочої навчальної програми навчальної дисципліни «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога» реалізується за допомогою лекційних, практичних занять та самостійної роботи здобувачів.

Методи навчання:

- словесні: лекція (традиційна, лекція-бесіда, проблемна лекція з розбором конкретних ситуацій, лекція-консультація та ін.); розповідь; пояснення;
- наочні: демонстрація відео до навчальних тем; ілюстрування (слайдові презентації);
- практичні: робота з навчально-методичною літературою (обробка інформації, аналіз, конспектування); практична робота (практичне-конференція, практичне-диспут, практичне-вікторина, навчально-дослідне практичне та ін.); виконання завдань, проєктів; моделювання, аналіз та розв'язання проблемних професійних ситуацій;
- інтерактивні технології: робота в малих групах, мозковий штурм, дискусії та ін.;
- пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, метод проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінка ступеню засвоєння здобувачами навчальних матеріалів курсу здійснюється за допомогою наступних методів:

- поточний контроль: контрольна бесіда; опитування (усне, письмове); тематичне тестування; письмова контрольна робота; захист проєктів;
- перевірка завдань для самостійної роботи на платформі дистанційного навчання MOODLE;
- підсумковий контроль: підсумкове тестування, залік.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний контроль та самостійна робота			Підсумковий контроль	Сума
Заліковий модуль 1				
КТ 1	КТ 2	КРЗМ 1		100
30	30	40		

Кількість КТ – 2 , коефіцієнт КТ – 0,3

Кількість КРЗМ – 1 , коефіцієнт КРЗМ – 0,4

Система підсумкового контролю

Підсумковий контроль спрямований на встановлення рівня оволодіння знаннями про психологічні факти, закономірності, механізми психіки за рахунок засвоєння значного за обсягом матеріалом (в кінці семестру). Особливістю підсумкового контролю є його спрямованість на визначення рівня загально-професійних компетенцій здобувачів ступеня вищої освіти «магістр».

Формою підсумкового контролю є залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни «Технології професійного самовдосконалення сучасного психолога»

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв здобувачем повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

«незадовільно»	виставляється здобувачеві, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.
----------------	---

**Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів ВНЗ,
національна та ECTS:**

Оцінка в балах	Оцінка за національною Шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	Залік		
90-100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	Добре	зараховано	B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74	Задовільно	зараховано	D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

11. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Викладання дисципліни забезпечується навчально-методичним комплексом; підручниками та посібниками, поданими в рекомендованій літературі; посібниками, укладеними викладачами кафедри, методичними вказівками та рекомендаціями; засобами унаочнення; технічними засобами навчання; засобами діагностики та матеріалами для самоконтролю.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бондар В. Критичне мислення в психології та педагогіці: сутність, розвиток, формування: посібник. Київ: Вид-во НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2015. 107 с.
2. Борозенцева Т.В., Грицук О.В., Муратова О.В. Стрес-менеджмент: практичні технології : навчально-методичний посібник. Краматорськ : Тираж – 51, 2021. 128 с.
3. Литвин А., Руденко Л. Напрями модернізації професійної підготовки майбутніх психологів. *Сучасні тенденції розвитку освіти й науки: проблеми та перспективи* : зб. наук. праць / [гол. ред. Ю. І. Колісник-Гуменюк]. Київ–Львів–Бережани–Гомель, 2021. Вип. 8. С. 18–23.
4. Професійна підготовка практичного психолога як конкурентоспроможного фахівця: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за заг.ред. акад. НАПН України В.Бондаря, професора О.Митника. Київ: Вид-во НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2015. 392 с.

Додаткова література

1. Балашов Е, Білоконь М, Борозенцева Т., Головянко М, Гришко С., Жовтенко Т., Карпенко О., Копієвська О., Котуков О., Худ П. Методика навчання в умовах гібридних загроз. Харків: ТОВ "ТЕХНО- ЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР ГРУП", 2023. – 84 с
2. Борозенцева Т.В. Ситнік С.В., Білуха Т.І. Життєві цінності й гендерні установки здобувачів вищої освіти. *Габітус Науковий з соціології та психології* Випуск 56. 2023. С. 104-108
3. Вінтюк Ю. Професійна підготовка майбутніх психологів: проблема та її складові. *Педагогіка і психологія професійної освіти. Серія: Дидактика, методика і технології навчання.* 2016. № 3. С. 92–102.
4. Ендеберя І., Новік І. Методологічний аналіз проблеми професійного становлення майбутніх практичних психологів. *Молодий вчений.* 2017. Вип. 10.1 (50.1). С. 69–72.
5. Каблаш В. Теоретичні основи професійної підготовки майбутніх психологів в умовах ЗВО. *Наукові праці Вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет». Серія: «Педагогіка, психологія і соціологія».* 2019. № 1 (24). Режим доступу: <https://pedagogy.donntu.edu.ua/1-24-2019/kablash-v-v-teoretychni-osnovy-profesifjnoi-pidhotovky-majbutnikh-psykholohiv-v-umovakh-zvo/>
6. Кошелева Н.Г. Технологічний підхід до формування професійної готовності майбутніх педагогів. *Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній і професійній освіті: збірник матеріалів XIII*

- Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Кропивницький, 13-28 червня 2022 р. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. С. 125-127.
7. Новік Л. Психологічні складові іміджу психолога. *Психологія: реальність і перспективи*. 2015. Вип. 4. С. 173–176.
 8. Разумова О.Г.,Резнікова О.Г. Особливості розвитку професійної Я-концепції сучасного вчителя. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи*. Зб. Наук. Праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, 2021, № 3(56) Т.1. С.161-171.
 9. Савчук З. Психологічні особливості професійної ідентичності майбутнього психолога в аспекті його професіоналізації. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 5. С. 175–184.
 10. American Psychological Association, Coalition for Psychology in Schools and Education. (2015). Top 20 principles from psychology for preK-12 teaching and learning. Retrieved from <http://www.apa.org/ed/schools/cpse/top-twenty-principles.pdf>.
 11. Goy, O., Razumova, O., Hornarm I., Chumaieva, Y., & Hoy, N. (2022). Research of students' ideas about the actual and expected image of university corporate culture. *Amazonia Investiga*,11 (55), 182-192. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.55.07.19>
 12. Honchar, I., Plisko, Y., Yefimov, D., Krutogorskiy, Y., Malakhova, A., Ivanchuk, V., & Stopkina, A. (2022). Social and Pedagogical Factors of Management in the Educational Space. *WISDOM*, 4(3), 48–56. URL:<https://doi.org/10.24234/wisdom.v4i3.619>
 13. Lesya Filonenko , Iryna Demchenko , Iryna Shakhina , Oleksandr Klochok, Tetiana Borozentseva , Vitalii Bieloliptsev. Developing a Values Based Attitude towards People in Adolescent Rehabilitation Centres: Neurophysiological Patterns (Розвиток ціннісного ставлення до людей у підліткових реабілітаційних центрах: нейрофізіологічні закономірності) *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience* ISSN: 2068-0473 | e-ISSN: 2067-3957 Covered in: Web of Science (WOS); 2022, Volume 13, Issue 2, pages: 76-96| <https://doi.org/10.18662/brain/13.2/333> Submitted: January 24 th, 2022| Accepted for publication: February 23rd, 2022